Op kruistocht door Eibergen, verslag van de jaarlijkse 24 uurs-telling van 26 mei 2012

Voor het negende achtereenvolgende jaar hebben we weer een 24 uurstelling georganiseerd. Deze langdurige telling heeft hoofdzakelijk tot doel
om in competitieverband zoveel mogelijk soorten te scoren. De soorten die men hoort of ziet worden op lijsten aangekruist.
05.00 uur. De opkomst was veelbelovend. Maar liefst 11 “vroege vogels” waren aan de start verschenen. Toch konden we maar 2 groepen samenstellen omdat verschillende deelnemers in de loop van de dag moesten afhaken vanwege andere verplichtingen.
Groep 1; Cees, Willie, Johan (tot 12.00u en van 14.15u-16.00), Hans (tot 09.30u en van 18.00u-22.15u), Marina (tot 13.45u) en Annie (van 09.30u – 19.30u).
Groep 2; Rob, Karim, Tony en Noor (tot 14.00u), Bas (tot 10.00u en van 18.00-23.15u), Alex (07.00u-14.15u), Gerrie (tot 09.30u en van 14.30u-17.30u), Sonja (13.00u-17.30u) en Hans (18.00u-22.15u).
Vlak voor we vertrokken kwam bakker Schreuder ons twee heerlijke abrikozen broden brengen voor onderweg. Dit was niet de eerste keer dat hij ons verraste met wat lekkers. Telkens als wij ons 's morgens vroeg op het Zwikkelaarsplein verzamelen voor een excursie of zo dan krijgen we iets lekkers mee uit de bakkerij voor onderweg.
Om ca. 05.15 uur zat eenieder op het zadel.
Groep 1 stoof als eerste uit de startblokken en we hadden er natuurlijk alle vertrouwen in dat hun kruislijst naar waarheid zou worden ingevuld. Vanaf het vertrek had ik voor me zelf al het gevoel van “dit wordt onze dag”. Andere jaren moesten we vaak het onderspit delven omdat de tegenpartij dan 1 of 2 soorten meer had gescoord.
Via het voormalig KTV-terrein en de Mors bereikten we ons eerste doel, het retentiegebied bij de Stokkersbrug. Een prachtige plek om hier in alle rust van het ochtendgloren te genieten. Een Rietgorsman probeerde wat aandacht te trekken en een overvliegende Sperwer was kennelijk op zoek naar z'n ontbijt. Een Tureluur liet zich een paar keer horen en een paar Kuifeenden keken verbaasd op bij het zien van enkele andere “vroege vogels”.
Het volgende doel was camping de Fontein aan de Stokkersweg. Hier hoopten we de zo langzamerhand "zeldzame" Zomertortel aan de kruislijsttoe te voegen. Deze soort wordt steeds zeldzamer door o.a. intensieve
bejaging tijdens de herfsttrek in vooral het Middellandse Zeegebied.
Onderweg naar de camping scoorden we nog wat "gewone" soorten zoals de Gekraagde Roodstaart. "Gewone" soorten zijn voor ons die vogels die in het broedseizoen bij regelmaat in het voor hen geschikte biotoop te verwachten zijn. Het is dan wel zaak dat je dan op de juiste plaats, op de juiste tijd en op de juiste dag moet zijn om die "gewone" soort te kunnen waarnemen en aan de kruislijst te kunnen toevoegen. Dat dat niet altijd makkelijk is hebben we bij regelmaat tijdens een 24-uurs telling meegemaakt. Voor menig soort hebben we de blaren op 't gat moeten fietsen en dan toch niet kunnen vinden. Ja....., de volgende dag, dan hoor of zie je deze "gewone" soort wel. Och, dat maakt het vogelen toch ook wel weer leuk.
Maar goed....., nog steeds op weg naar de Fontein. Daar aangekomen

moesten we constateren dat er nogal was gekapt en gesnoeid en het was dus niet zo verwonderlijk dat we de Zomertortel hier niet hebben aangetroffen.
Een beetje teleurgesteld weer op de fiets via de Kiefteweg en de Bruininkdijk naar de nieuwe natuur langs de Leerinkbeek bij de Meenweg. Maar alvorens daar heen te gaan maakten we eerst een ommetje via de Weerkampsweg naar de hoek met de Stilleweg waar Willie en ik enkele weken terug een Nachtegaal hebben gehoord. En warempel...., nog steeds aanwezig. Alsof we op de eerste rij zaten gaf de Nachtegaal een prachtig concert weg vlak aan het zandpad. Tussendoor, iets verderop, maakte zowaar een Zomertortel het concert compleet door zijn knorrende roep. Dat was genieten zeg!
Tijdens dit concert toch maar op weg naar de Meenweg. Onderweg kwamen we Alex tegen die zich “snip”verkouden bij ons aansloot (alweer een “leuke soort” er bij). Aangekomen bij de Meenweg brachten we een bezoek aan de nieuwe oeverzwaluwwand/vleermuiskelder. Groep 1, die voor ons hier was, heeft enkele Oeverzwaluwen gezien en er werd waargenomen dat een paar Zwaluwen de wand inspecteerden, maar tot op heden werd nog geen broedpoging ondernomen. Verder zagen we op de plas voor de wand een mannetje Krakeend en op het zandgedeelte langs de plas een foeragerende Kleine Plevier.
Voor ons brak zo langzamerhand ook de tijd van foerageren aan (het liep tegen achten) en we zetten daarom koers richting Groenlo waar Annie en Fons een voortreffelijk ontbijt hadden voorbereid met o.a. gebakken eieren met spek. En dat ging erin als koek. Tijdens en na het ontbijt probeerden we elkaar de loef af te steken wie wat
waar had gezien. De kruislijsten werden bijgewerkt en het bleek dat onze groep een lichte voorsprong had. En daar waren wij natuurlijk erg blij mee.
Na zo'n anderhalf uur besloten we weer op pad te gaan. Annie ging met groep 1 mee en Fons bleef blij achter met de nodige foerageerresten en een aantrekkelijke afwas.
Hierna ging Gerrie huiswaarts om voorbereidingen te treffen voor de lunch en ook Hans ging huiswaarts.
Vanaf de foerageerplek staken we N18 over om binnendoor richting de Zwolse Leemputten te gaan. Daar aangekomen zagen en hoorden we een IJsvogel. Verder een roepende Wielewaal en Kleine Bonte Specht en nog andere soorten, die we al op de lijst hadden. Bij de kijkhut aangekomen hoopten we een Boomvalk aan te treffen. Deze soort jaagt hier boven de plassen regelmatig op libellen. Na enige tijd inderdaad een Boomvalk die echter doorvloog in westelijke richting. Bij Haak en Hoek zagen we boven de Winterswijkseweg een Ooievaar.

foto Ad Postma 2 Chileense Flamingo`s en 1 Caribische Flamingo

Hierna besloten we van de route af te wijken naar het Zwillbrocker Venn via het bos tegenover Haak en Hoek. Aan de westkant van het Venn, bij de kijkhut, zagen we Flamingo, Smient en Wintertaling. Leuke soorten, dus we vroegen ons af of we deze aan de lijst konden toevoegen. Moesten we natuurlijk wel de andere groep even bellen of die het er mee eens was, want eigenlijk noteren we ook de bijzondere waarnemingen uit het Venn en de grens loopt per slot van rekening slechts enkele meters van het pad aan de westkant van het Venn.
De andere groep ging hiermee akkoord en ook zij hebben de westkant bezocht en hadden (helaas) dezelfde soorten. Na het bezoek aan het Venn keerde Bas huiswaarts.
Hierna via de Leemputten, het Casimirbos en de Koerboom naar de Leerinkbeek die de Boksveenweg kruist. Hier is, zoals ook elders langs deze beek, in 2007/2008 door meandering en herstel van het natuurlijke karakter fraaie natuur ontstaan.
Hier hoorden we Boompiepers, we zagen een Graspieper met voer in de bek en een man Roodborsttapuit. Door herstel van beken en waterlopen en de aanleg van nieuwe natuur gaat het deze laatste soort in Nederland voor de wind. In Eibergen hadden we vorig jaar hierdoor enkele broedparen.
Toen hebben we een bezoek gebracht aan het Drostlerbos waar we behalve enkele specifieke bossoorten ook een Havik konden noteren. Zo langzamerhand werd het al weer tijd voor de lunch. Het was vanaf hier nog wel een eindje trappen naar de pannenkoeken aan de Huttendijk ten oosten van Rekken. Gerrie en Johan hadden buiten een geweldige lunch voorbereid met maar liefst 4 soorten pannenkoeken. Het werd een gezellige onderbreking. Inmiddels was ook Sonja aangeschoven. Na de lunch gingen Tonny, Noor, Alex en Marina huiswaarts. Na een korte uitbuikperiode weer op de fiets. Wij besloten een bezoekje te brengen aan de zandvang en een gedeelte van de bovenloop.
De uit de jaren zestig stammende zandvang bij Rekken heeft een heel ander uiterlijk gekregen. Het waterschap Rijn en IJssel heeft een paar jaar geleden het zand op een meer natuurlijke wijze afgevangen. De oude zandvang, net voor de Duitse grens, bestaat uit een grote “bak“, waarin de snelheid van het water ineens fors afneemt. Het zand zakt daardoor naar de bodem. Gevolg was dat er eens in de tien jaar grote hoeveelheden zand moest worden afgegraven. Dat had nadelige gevolgen voor het leefgebied

van onder meer de redelijk zeldzame beekprik en het bittervoorntje.
Het waterschap heeft daarom twee grote geulen gegraven. Bij hoogwater wordt het zand afgezet op de oevers van die waaiers. Die worden vervolgens stapsgewijs en in een veel kleinere hoeveelheden afgegraven. Volgens het waterschap kan de natuur zich daardoor beter ontwikkelen. Inmiddels is er een heel ander natuurgebied aan de rand van Rekken ontstaan waar in de herfstmaanden al een paar keer een Waterral is gehoord en gezien. Dus een reden temeer hier een tijdje te vertoeven. Het bleek de moeite waard. Net achter de oude zandvang waar de twee geulen zijn gegraven zagen we een foeragerende Zwarte Stern. Van april tot oktober verblijft deze koloniebroeder in Nederland. Vooral de Weerribben zijn in trek als broedplaats waar ze op speciaal daarvoor gemaakte vlotjes broeden. We waren erg verbaasd deze soort hier aan te treffen omdat eind mei de kolonies in feite al bezet zijn.
Verder zagen we op zandbankjes nog 2 Kemphanen en 2 Bosruiters. Weer terug langs de zandvang zagen we aan de overkant groep 1 ook richting de geulen. Wij probeerden hen te overtuigen dat daar niets te zien viel in de hoop dat zij weer zouden omkeren. Helaas gingen ook zij daar een kijkje nemen en later hoorden we dat ze ook dezelfde soorten als wij hadden.
Toch wisten we nog plekjes waar we eventueel soorten zouden kunnen aantreffen die de andere groep, naar wij hoopten, mogelijk nog niet hadden. Bijvoorbeeld de Kerkuil. Overdag natuurlijk moeilijk te vinden ware het niet dat ik toevallig nog een kerkuilkast moest controleren. Dus op weg naar de Rodeslatweg. Hier bleek in de kast een Kerkuil op eieren te zitten. Leuke soort er bij.

Grutto foto Ad Postma

Ook brachten we een bezoekje aan de Havelandweg waar we een Veldleeuwerik hoopten te scoren. Het was daar muisstil. Mogelijk ook vanwege de stevige bries. Na een half uurtje vonden we het wel welletjes en net dat we weer op weg wilden hoorden en zagen we een Veldleeuwerik die zingend opsteeg vanuit het gras om na een paar seconden weer op dezelfde plek neer te ploffen. Kennelijk vanwege de stevige bries had hij geen zin z'n baltsvlucht voort te zetten.Via de Rekkensebinnenweg naar de Loobrug waar we een gruttopaar met 2 jongen zagen en verder op de kruising met de Apedijk zagen we zowaar een paartje Grote Gele Kwikstaart. We vervolgden onze weg naar het Kerkloobos waar we nog wat bossoorten aan de lijst hoopten toe te voegenmaar naarmate de dag vordert neemt toch over het algemeen de zangactiviteit van de vogels af.
Na het Kerkloobos keerden Gerrie en Sonja huiswaarts. Het was inmiddels alweer 17.30 uur geworden en Karim en ik besloten even naar het Nachtegaalbos te gaan waar we groep 1 aantroffen die daar met behulp

van de funbox de Middelste Bonte Specht probeerde te lokken maar daarvoor in de plaats alleen de Grote Bonte Specht aantroffen.
Gezamenlijk zijn we daarna richting Eibergen gefietst waar we rond 18.00 uur hadden afgesproken bij de plaatselijke Chinees. Hier troffen we Bas en Hans weer. Het werd een gezellige en smakelijke rijsttafel.
Na het eten naar het Assinkbos voor de balts van de Houtsnip. Vanaf de Hoonesweg, bij de Haaksbergsebinnenweg, hebben we een goed uitkijkpunt om in de avondschemering de baltsende mannetjes te zien die over een groot gebied patrouillevluchten maken vlak boven de boomtoppen. Een nare bijkomstigheid waren de lastige muggen die natuurlijk in de gaten hadden dat we een bezoek bij de Chinees hadden gebracht. Enfin, na de balts gingen Hans, Willie en Karim huiswaarts. Cees, Bas en ik gingen de Haaksbergsebinnenweg richting Eibergen. Eigenlijk hoopten we nog op de roep van jonge Bos- en/of Ransuilen. Nou, we werden op onze wenken bediend. Na zo'n paar honderd meter hoorden we al inderdaad jonge Bosuilen. Mooi meegenomen!
Cees opperde het idee om even in de buurt van het Vinkennest te luisteren naar eventuele jonge Ransuilen. En wat denk je? Ook dat zat ons niet tegen want in de buurt van de ingang van camping de Fontein aan de Stokkersweg hoorden we inderdaad een drietal jonge Ransuilen en niet ver daar vandaan riepen 2 mannen Bosuil en een vrouwtje. Uit het bosje bij de ingang riep ook plots een Sperwer die kennelijk in z'n nachtrust werd gestoord door al dat kabaal. Wij vonden dat allemaal wel prachtig. Tevreden en voldaan over deze prachtige vogeldag ging eenieder huiswaarts.
Ik heb op Google Earth de route nogmaals “gefietst” en het bleek dat onze groep, althans diegene die de hele dag op de fiets hebben gezeten, zo'n 81 km in de benen hadden en 106 soorten gescoord tegen 103 van groep 1. Het is inderdaad ”onze dag” geworden. Voor beide groepen bedroeg de score maar liefst 111 soorten. Een record tot nu toe.
Rob Papendorp